

Etizolam²⁶

Grupp: bensodiazepiner.

Sammansättning och former: Vitt till svagt gulvitt kristallint pulver.

Benämningar: Etizolam (4-(o-klorofenyl)-2-etyl-9-metyl-6H-tieno[3,2-f]-s-triazolo[4,3-a][1,4]diazepin) och i läkemedelsberedningar: Etilaam, Depas, Sedekopan, Pasaden Etirest, Etizola, Etilite, Lam ET, Inxity, Zoly. (Läkemedel innehållande etizolam är inte godkända för försäljning i Sverige.)

Verkningsmekanism/effekt: Läkemedel innehållande etizolam utvecklades för användning vid sömnlöshet, ångest och panikattacker. De anges ha lugnande och hypnotiska effekter, minska muskeltonus och kan användas vid vissa smärtsymtom. Som biverkningar anges dåsighet, svaghet, berusningskänsla, överkänslighet, försämrad uppmärksamhet och koncentration samt oförmåga till viljestyrda rörelser. Som ovanliga fall anges även bl.a. outhärdligt behov (beroende). Läkemedlen utövar sin effekt via bensodiazepinreceptorer och ger likartade effekter som diazepam. Etizolam anges som ett mycket potent, kortverkande läkemedel med en halveringstid på 3,5 timmar. Etizolam har två aktiva metaboliter, α -hydroxietizolam och 8-hydroxietizolam, med längre halveringstider. Enligt tillgängliga uppgifter har etizolam en reducerad benägenhet att inducera tolerans och beroende jämfört med klassiska bensodiazepiner.

I rapporten från 1991 anger WHO Expert Committee on Drug Dependence följande om beroendepotentialen.

”Etizolam has been demonstrated to have some reinforcing effect in monkeys. In physical-dependence studies in animals, it substituted for barbital and produced withdrawal signs typical of the sedative-hypnotic class. Drug-discrimination studies in monkeys indicated that it had pentobarbital-like effects. In clinical observations of physical dependence, one case of mild withdrawal manifestations was reported.”

Enligt inlägg på diskussionssajter, t.ex. Flashback, önskar användarna uppnå de effekter som läkemedlen är avsedda för men även mild eufori, känsla av välbefinnande och förbättrat humör, avslappning. Beskrivningar finns om att etizolam föredras framför andra bensodiazepiner eftersom de önskade effekterna nås på ett ”jämnare” sätt och att ”baksmälla” inte uppstår dagen efter. Det finns också beskrivningar av toleransökning.

Missbruksdoser: Missbruksdoserna varierar stort. Det tycks som att 2-5 mg är vanligt, men upp till 20 mg eller ännu mer finns beskrivet på diskussionssajter. Den stora variationen kan eventuellt bero på om brukarens avsikt är självmedicinering eller viljan att uppnå eufori, avslappning, välbefinnande eller liknande effekter. (Terapeutisk dos: Vid ångest rekommenderas 0,25 - 0,50 mg två till tre gånger per dag med ett maximum på 2 mg dagligen. Vid sömnproblem rekommenderas 1 till 3 mg. Vid neuros och depression finns rekommendation om 2 mg tre gånger per dag. Vid vissa smärttillstånd rekommenderas 0,5 mg tre gånger dagligen.)

---

* Uppgifterna är hämtade från Läkemedelverkets klassificeringsdokument (dnr 353:2012/514127). Se vidare även Bensodiazepiner i almänhet och avsnitt 4.3.

Tillförsätsätt: Oral eller sublinguall intag av tablellerna eller pulvret är vanligast. Snorllning (insufflation) och intravenöst intag finns också beskrivet.

Kombinationsmissbruk: Det finns flera beskrivningar på att etizolam används i kombination med andra psykoaktiva ämnen t.ex. alkohol, pregabalin (Lyrica) flunitrazepam och andra bensodiazepiner.

Hälsorisker/effekter vid missbruk:

c) Individuella risker

Förutom kända biverkningar finns även rapporter om t.ex. yrsel, minnesförlust, försämrad koordination, medvetslöshet och enstaka dödsfall.

d) Folkhälso- och sociala risker

När WHO Expert Committee on Drug Dependence 1991 värderade behovet av att kontrollera etizolam menade de att det inte fanns några indikationer på problem för folkhälsan eller sociala problem och att det därför inte fanns skäl att rekommendera att ämnet sattes under internationell kontroll. Kommittén har därefter inte tagit upp ämnet för omprövning. Med den spridning som finns i Sverige och några närliggande länder kan det inte bortses från att bruket av etizolam kan få konsekvenser för folkhälsan och medföra sociala problem.

Sammanfattande beskrivning: Etizolam, som är en analog till bensodiazepiner, utvecklades som läkemedel för användning vid sömnlöshet, ångest och panikattacker. Läkemedel innehållande etizolam är dock inte godkända för försäljning i Sverige.